

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Sagsnr.: 10203

Dato: 17. juni 2008

Notat om fødevareministerens kommentar til de af Landbrugsrådet fremsendte holdninger til sundhedstjekket af 20/5-08.

Baggrund

I forbindelse med at Rådet i september 2003 vedtog en reform af den fælles landbrugspolitik, blev det fastsat, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, for at konstatere om der er grund til at foretage yderligere ændringer og tilpasninger af landbrugspolitikken. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen påpeger, at der i de seneste 15 år er gennemført en række reformer, som har medført, at prisniveauet for de fleste landbrugsprodukter i EU er harmoniseret med prisniveauet på verdensmarkedet, og at landbrugets konkurrenceevne er øget samtidig med, at overskudsproblemerne er blevet afviklet.

Endvidere har 2003 reformen med afkobling af den direkte støtte givet landmændene bedre muligheder for at tilrettelægge produktionen på basis af markedsforholdene. Samtidig bidrager den fælles landbrugspolitik i stigende grad til sikring af miljø, fødevarer sikkerhed og – kvalitet samt dyrevelfærd, og endelig støtter landbrugspolitikken i stigende grad udviklingen i landdistrikterne.

Kommissionen finder, at der skal gennemføres en række tiltag, som lægger op til den videre udvikling af den fælles landbrugspolitik frem til 2013.

Kommissionen fokuserer på følgende 3 hovedområder: Enkeltbetalingsordningen, Den fælles markedsordning, Nye udfordringer og landdistriktspolitikken.

Enkeltbetalingsordningen

Krydsoverensstemmelse og GLM

Kommissionen foreslår visse tilpasninger af listen over regler, som skal være omfattet af krydsoverensstemmelse. Samtidig foreslår Kommissionen en udvidelse af listen over krav, som skal være omfattet af God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). Ifølge Kommissionen er medlemsstaten forpligtet til at fastlægge minimumskrav for god landbrugs- og miljømæssig stand for samtlige normer nævnt i forslagets bilag III.

Landbrugsrådet finder, at det er skuffende, at Kommissionen ikke har fremsat forslag om at fjerne yderligere bestemmelser fra listen over regler, der skal være omfattet af krydsoverensstemmelse. Landbrugsrådet påpeger, at krav, der er baseret på uklare EU-regler, ikke egner sig til krydsover-

ensstemmelse og derfor bør fjernes fra listen. Endelig afviser Landbrugsrådet en udvidelse af listen over krav, som skal være omfattet af GLM-reglerne.

Sidste år fremsendte Fødevarerministeren et brev til kommissæren med en række forslag til forenklinger af krydsoverensstemmelsessystemet. En del af forslagene blev allerede vedtaget sidste år, herunder indførelse af bagatelgrænser og mulighed for at varsle kontrolbesøg. Kommissionens forslag skal derfor ses i sammenhæng med de tiltag, der allerede er vedtaget. Forslagene indebærer også fastlæggelse af fælles definitioner og krydsoverensstemmelsesregler for landdistriktsområdet og de direkte støtteordninger. Fra dansk side vil der fortsat blive arbejdet for yderligere forenklinger af krydsoverensstemmelsessystemet.

I relation til udvidelsen af GLM-reglerne, er Danmark som udgangspunkt kritisk overfor, at samtlige normer i forslaget bilag III gøres obligatoriske i alle medlemsstater. Medlemsstaterne bør kun være forpligtet til at fastsætte minimumskrav for de normer, som medlemsstaten ud fra nationale forhold finder det relevant at fastlægge minimumskrav for.

Delvis koblet støtte (valgfri ordninger)

Kommissionen har foreslået afkobling af støtten i en række ordninger, men undlader at inddrage præmieordningen for ammekøer og præmieordningen for moderfår i planen for afkobling af støtte.

I den anledning bemærker landbrugsrådet, at præmieordningen for handyr er en integreret del af den danske model for enkeltbetalingsordningen, og at den bør fastholdes til 2013. Endvidere finder landbrugsrådet, at hvis det derefter besluttes at afkoble præmieordningen for handyr, skal der være tale om en obligatorisk beslutning, som gennemføres samtidig for alle præmier i oksekødssektoren.

Generelt arbejder Danmark for en fuld afkobling af den direkte støtte i 2013. Afkoblingen bør ske på ens vilkår for alle. Derfor bør præmieordningen for handyr afkobles på samme vilkår som for ammekopræmien.

Tilpasning af afkoblingsmodel

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal have mulighed for at ensarte værdien af betalingsrettighederne.

Landbrugsrådet er enig i forslaget på længere sigt, men finder at den danske model allerede indebærer udjævning af støtten og afviser, at den danske model ændres på dette punkt før 2013.

Kommissionens forslag tilgodeser et behov for at kunne udligne værdierne af betalingsrettighederne især i en række lande, som har anvendt den historiske model. I Danmark er der allerede truffet beslutning om at den danske model bevæges hen mod en ensartet støtte pr. hektar, idet støtten til betalingsrettigheder til permanent græs gradvis hæves i værdi for perioden 2009 – 2012 og samtidig reduceres kvægtillægget. Hermed vil mere end 80 pct. af den afkoblede støtte i Danmark blive regionalt fordelt, dvs. med samme basisværdi af betalingsrettighederne.

En udvidet artikel 69 (ny art. 68)

Kommissionen foreslår, at medlemslandene fra 2010 fremover skal kunne anvende op til 10 % af de nationale budgetlofter for direkte støtte til særlige programmer for landmænd.

Landbrugsrådet er som udgangspunkt imod den foreslåede udvidelse af mulighederne for at anvende art. 69. Landbrugsrådet finder, at de opstillede betingelser for tildeling af støtte må nærmere afklares, men er i øvrigt enig i en række grundkrav, som Kommissionen har opstillet. Endvidere er det landbrugsrådets opfattelse, at de beløb, der kan anvendes i en ny art. 68, bør være mindre end – eller under ingen omstændigheder overskride 10 % af det nationale loft.

Fra dansk side finder regeringen det interessant at undersøge, om art. 68 skal blive et instrument som inden for en ramme kan anvendes fleksibelt, og hvis sigte må være at lette overgangen til en afkoblet landbrugsstøtte, herunder give mulighed for at tilgodese særlige miljøhensyn. Generelt skal det afklares, hvordan en revideret artikel 69 skal fortolkes.

Modulation

Kommissionen foreslår en stigende modulering med 2 % om året fra 2009 til 2012 i alt 8 %. Sammenlagt med den eksisterende modulering på 5 % bliver den samlede obligatoriske modulering i 2012 13 %.

Kommissionen foreslår endvidere, at der i tillæg til modulering, indføres en progressiv reduktion af de større støtteudbetalinger jf. følgende model: Betalinger fra 100.000 til 199.999 € reduceres med yderligere 3 %, betalinger fra 200.000 til 299.999 € reduceres med yderligere 6 %, og betalinger over 300.000 € reduceres med yderligere 9 %.

Kommissionen foreslår endelig, at de beløb, der inddrages ved udvidet modulering og progressiv reduktion, ubeskåret skal kunne anvendes i det medlemsland, hvor provenuet er opnået. De inddragne beløb foreslås overført fra søjle I til søjle II til håndtering af klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet (nye udfordringer).

Landbrugsrådet erkender, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre yderligere 8 % modulation, men vender sig imod princippet progressiv reduktion.

Regeringen støtter Kommissionens forslag på dette område i sin helhed, idet yderligere modulation inkl. en progressiv reduktion af de største støtteudbetalinger, er et skridt i den rigtige retning med henblik på reduktion af den direkte støtte.

Bagatelgrænser for støtteudbetalinger

Kommissionen foreslår indført et minimumsbeløb for udbetalinger på 250 € eller på mindst 1 ha.

Landbrugsrådet kan tiltræde forslaget under forudsætning af, at ordningen bliver obligatorisk.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om en nedre støttegrænse. Dog kan der være grund til at fastsætte højere minimumsgrænser, og samtidig overlade det til de enkelte lande at fastsætte individuelle grænser. Herved tilgodeses forskelligheden i medlemslandenes landbrugsstruktur.

Den fælles markedsordning

Intervention af korn

Kommissionen foreslår, at der fremover kun skal kunne interveneres blød hvede af brødkvalitet, idet interventionsmængderne for byg, sorghum og majs sættes til nul. Endvidere foreslås, at opkøb skal kunne foregå ved licitation. Ved at anvende licitation ved opkøb af korn til intervention fungerer interventionsprisen ikke mere som en minimumspris.

Landbrugsrådet påpeger, at en stabil kornpris er vigtig for stabiliteten i hele landbrugssektoren og finder, at forslaget er en væsentlig svækkelse af interventionssystemet. Samtidig erkender landbrugsrådet, at en fortsat mulighed for at intervenere brødhvede giver et sikkerhedsnet, som medfører et stabiliserende element for hele kornmarkedet.

Regeringen kan støtte Kommissionens forslag, som indebærer en øget markedsorientering af kornmarkedet, samtidig med, at kornintervention for brødhvede etableres som et reelt sikkerhedsnet for prisniveauet på hele kornmarkedet.

Afskaffelse af obligatorisk brak

Kommissionen foreslår den tvungne braklægning af landbrugsjord afskaffet.

Landbrugsrådet er enig i forslaget.

Danmark arbejder generelt for en øget markedsorientering af landbrugspolitikken. Brakinstrumentet er et forældet markedsinstrument, som derfor bør afskaffes. Regeringen vil arbejde for, at den tvungne braklægning af landbrugsjord afskaffes, idet miljø- og naturmæssige konsekvenser skal håndteres gennem hensigtsmæssige foranstaltninger i landdistriktspolitikken og i GLM.

Overgang til mælkekvotesystemets ophør

For at forberede den endelige afvikling af mælkekvotesystemet i 2015 foreslår Kommissionen en udvidelse af mælkekvoterne med 1 % om året i 5 år i årene 2009/2010 til 2013/14.

Landbrugsrådet er enig i, at mælkekvotesystemet ikke skal forlænges efter 2015. Landbrugsrådet finder imidlertid ikke, at Kommissionens forslag til forhøjelser af kvoten er tilstrækkelige og foretrækker forhøjelser på 2 % om året i 6 år.

Regeringen støtter en gradvis udfasning af mælkekvoterne frem til 2015. Men for at sikre en blød landing bør mælkekvoten udvides med mindst 2 % om året for at sikre, at kvotesystemets indflydelse på mælkeprisen er ophørt i 2015.

Intervention og støtteordninger i mælkesektoren

Kommissionen finder, at støtten til privat oplagring af smør, støtteordningerne for anvendelse af skummetmælkspulver til foder og anvendelsen af skummetmælk til fremstilling af kasein bibeholdes, men anvendelse af disse ordninger skal fremover besluttes af kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Endelig foreslår Kommissionen, at støtte til anvendelse af smør til is og bagværk samt støtte til privat oplagring af særlige oste afskaffes.

Landbrugsrådet finder, at Kommissionen favoriserer proteindelen frem for smørdelen. Ud fra en markedsmæssig vurdering kan der ske en hurtigere afvikling af ordningerne for protein, medens der må ske en langsommere afvikling af smørordningerne.

Kommissionens forslag om yderligere afvikling af markedsinstrumenter er i tråd med regeringens holdning om øget markedsorientering og kan derfor støttes. Spørgsmålet om der kan ske en hurtigere afvikling for protein vil blive overvejet positivt.

Ordninger med koblet støtte på EU-plan

Kommissionen foreslår, at afkoble støtte i en række af de fortrinsvis mindre sektorer. For proteinafgrøder og nødder foreslås, at afkoblingen sker uden overgangsperiode i 2010. For kartoffelstivelse, ris og langfibret hør foreslås støtten afkoblet efter en overgangsperiode. Endelig foreslås støtten til tørret foder afkoblet i 2011. Støtten for energiafgrøder foreslås afskaffet i 2010.

Landbrugsrådet kan acceptere afkobling af støtten til proteinfoder samt at støtte til energiafgrøder afskaffes. Endvidere kan det accepteres, at støtten til kartoffelstivelse og tørret foder afvikles.

Vedrørende kartoffelstivelse finder landbrugsrådet, at det skal sikres, at ændringer gennemføres på samme måde i alle medlemslande, at den afkoblede støtte tildeles de berørte landmænd i forhold til en aktuell referenceperiode, samt at kvoterne for produktion af kartoffelstivelse afskaffes snarest og tidligere end 2013/14 som foreslået af Kommissionen.

Vedrørende tørret foder finder landbrugsrådet, at afkoblingen bør udskydes og foretages efter en overgangsperiode på linje med den ordning, der er foreslået for kartoffelstivelse.

Afkobling af støtten fra produktionen indebærer større frihed for landmanden til at fastlægge sin produktion i overensstemmelse med markedet. Regeringen vil derfor arbejde for, at afkoblingen af de forskellige støtteordninger skal ske ensartet og snarest muligt, og senest i 2013.

Ekstraordinære markedsstøtteforanstaltninger i forbindelse med dyresygdomme

Kommissionen foreslår afskaffelse af artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 og overførsel af bestemmelserne til art. 68 og 70 i den nye markedsordning for enkeltudbetaling.

Landbrugsrådet afviser dette forslag, idet nationale tilskud under den nye artikel 68 til gensidigt dækkende nationale fonde, der yder finansiel kompensation til landmænd, der har lidt økonomisk

tab i forbindelse med husdyr- og plantesygdomme, ikke anses som et reelt alternativ til de nugældende bestemmelser.

Kommissionens forslag vedrørende afskaffelse af artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 medfører en lang række spørgsmål, som rejser tvivl om, hvorvidt forslaget er hensigtsmæssigt. Som udgangspunkt bør art. 44 beholdes, indtil der kommer et alternativ til det eksisterende system i art. 44,

Nye udfordringer og landdistriktpolitikken

Nye udfordringer

Kommissionen foreslår, at en række nye udfordringer fremover skal tilgodeses under landdistriktsprogrammet. Det drejer sig om klimaændringer, vedvarende energi, forvaltning af vandressourcerne samt biodiversitet.

Det foreslås endvidere, at disse foranstaltninger skal omfattes af medlemslandenes landdistriktsprogrammer fra 1. januar 2010, og at de øgede midler fra obligatorisk modulation skal anvendes til foranstaltninger, som fremmer disse indsatsområder.

Landbruksrådet er enig i, at der bør ske en øget indsats vedr. disse nye udfordringer.

Den fælles landbrugspolitik skal i videst mulig omfang bidrage til at håndtere nye udfordringer som klimaforandringer, vedvarende energi, biodiversitet og vandforvaltning. Samtidig er en væsentlig udfordring tillige den øgede globale konkurrence. Her er det primært en øget satsning på innovation og udvikling, der er brug for. Det kan støttes, at disse nye udfordringer prioriteres under landdistriktpolitikken, men at de nye modulerede midler anvendes i forhold til nationale prioriteter. Regeringen vil arbejde for, at de rette instrumenter er til rådighed for at imødegå disse udfordringer.